

MEMORANDUM

9/12.12 Mrf Austr Nf
5525

Van: DOA/OP

GEHEIM

8 december 1959

Aan: DOA

no. 357

Onderwerp: Nederlands-Australische samenwerking

cc: DBI/PL

DOA

Hetgeen uit de telegrammen uit Djakarta en uit de persberichten over de besprekingen tussen de Australische Minister-President Menzies en de Indonesische President Soekarno blijkt is geenszins onrustbarend: een gemeenschappelijk communiqué, dat zowel in binnen- als buitenland de Australische loyaliteit ten aanzien van Nederland in twijfel zou kunnen trekken, werd niet uitgegeven; de heer Menzies blijkt wel duidelijk de Australische bezorgdheid voor een gewapend optreden van Indonesië tegen Nederlands Nieuw Guinea tot uiting te hebben gebracht, waarop, naar ik meen voor de eerste maal, uit de mond van de Indonesische President de verzekering van vreedzame bedoelingen heeft geklonken.

Voor het doen van stappen n.a.v. de reis van de heer Menzies naar Indonesië bestaat, naar het DOA/OP wil voorkomen, dan ook geen enkele reden. Dit alles neemt echter niet weg dat er evenmin reden bestaat om zich veel illusies te koesteren omtrent de van Nederlandse kant zo zeer gewenste uitbreiding en verdieping der Nederlands-Australische samenwerking. Al is er dan geen communiqué verstrekt, uit de antwoorden van de heer Menzies op aan hem door de pers gestelde vragen blijkt toch wel duidelijk dat de Australische regering het geschil rond Nederlands Nieuw Guinea blijft beschouwen als een Nederlands-Indonesische aangelegenheid. Ten bewijze hiervan moge de volgende uitlating van de heer Menzies tijdens de door hem gehouden persconferentie worden geciteerd:

"....asked whether this would mean further discussions would be held on Westirian question, Menzies said if discussions should be held then it should not be asked to Australia but to Netherlands. Asked whether he had offered his good offices to Indonesian Government for settling dispute, Menzies replied it is a matter between Indonesia and Netherlands...."

De gevolgen, welke deze opvatting kan hebben voor de houding van Australië t.o.v. de Nederlands-Australische samenwerking t.a.v. Nieuw Guinea, laten zich niet moeilijk raden; naar het DOA/OP wil voorkomen, zijn deze nogal duidelijk geformuleerd in de brief welke de heer Casey onlangs tot de heer Lovink richtte, uit welke brief de volgende zinsnede moge worden aangehaald als zijnde, naar de opvatting van DOA/OP, de meest relevante:

"....the suggestion that Netherlands-Australian cooperation should be widened raises problems of some delicacy."

MEMORANDUM

GEHEIM

Van: DOA/OP

8 december 1959

Aan: DOA

no. 357

Onderwerp:

Uit een later gesprek tussen de heren Casey en Lovink trok laatstgenoemde de conclusie dat hij helaas de mogelijkheid van een uitbreiding der politieke samenwerking voorshands gering achtte. Zeer recent liet de heer Tange, de Secretaris-Generaal van het Australische Ministerie van Buitenlandse Zaken, zich tegenover de heer Lovink evenmin geestdriftig uit over een uitbreiding der samenwerking: voor Australië was het moeilijk zich t.a.v. de toekomst van het Australische deel van Nieuw Guinea te committeren. Als argument voerde de heer Tange aan het internationale karakter van de verantwoordelijkheid van Australië voor dat deel van Australische Nieuw Guinea, dat onder de beheerschap van de V.N. staat.

Het in het bovenstaande gereleveerde geeft, naar het DOA/OP wil voorkomen, weinig grond voor optimistische verwachtingen t.a.v. de Australische bereidheid aan de Nederlands-Australische samenwerking een politiek karakter te verlenen. Dit wil echter uiteraard niet zeggen dat de Nederlands-Australische territoriale samenwerking niet tot praktische maatregelen zou kunnen leiden, waar beide delen van Nieuw Guinea profijt van zullen kunnen hebben. DOA/OP vreest evenwel dat iedere poging van Nederlandse kant, om deze samenwerking buiten het territoriale vlak uit te breiden en om de resultaten van de samenwerking te gebruiken voor politieke propaganda voor het Nederlandse standpunt in het conflict rond Nieuw Guinea, van Australische kant zoveel mogelijk zal worden vernield.

Uiteraard dient niet vooruit te worden gelopen op het Australische antwoord op het ontwerp-memorandum, dat vlak voor de reis van de heer Menzies naar Indonesië door de heer Lovink aan de heer Casey is overhandigd. Een spoedige beantwoording daarvan evenwel lijkt DOA/OP niet zeker. Wellicht dat een aan de bestuursconferentie van maart a.s. voorafgaande consultatie op regeringsniveau de Australische regering nog tot kleine concessies in de richting van de Nederlandse wensen zou kunnen brengen.

Mocht dit evenwel niet lukken en mocht de Australische regering, wat naar het DOA/OP voorkomt voorshands in de verwachting ligt, zich t.a.v. de politieke toekomst van Nieuw Guinea niet willen binden, dan zou ook de Nederlandse regering zich iets minder gebonden kunnen achten wat betreft de t.a.v. NNG te nemen maatregelen. Hierbij kan in het bijzonder worden gedacht aan het

- aantrekken -

MEMORANDUM

GEHEIM

Van: DOA/OP

8 december 1959

Aan: DOA

no. 357

Onderwerp:

*Alleen voor
Japannees!*

aantrekken van buitenlandse investering naar NNG ter versterking van de economie van dat gebiedsdeel, waartoe Nederland zich de laatste jaren ter wille van de samenwerking met Australië steeds verplicht achtte met de Australische regering voorafgaand overleg te plegen. *)
